

**Сумський державний педагогічний університет
імені А.С. Макаренка**

Факультет німецької та слов'янської філології

Кафедра германської філології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ДРУГА ІНОЗЕМНА МОВА (НІМЕЦЬКА)

галузь знань 01 Освіта

спеціальність 014 Середня освіта (Мова і література (англійська))
(шифр і назва)

освітня-програма/програми Середня освіта (Англійська та німецька мови)

Мова навчання німецька

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Друга іноземна мова (німецька)
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Керівник курсу	<i>Шевцова Наталія Олександрівна</i> викладач кафедри германської філології 067 71 999 14 shevtsova.ssume@gmail.com
Викладачі курсу	<i>Шевцова Наталія Олександрівна</i> викладач кафедри германської філології
Формат дисципліни	практичні заняття
Обсяг дисципліни	7,5 кредитів ЄКТС
Мова викладання	німецька

2. Анотація курсу

У курсі з навчальної дисципліни «Друга іноземна мова (німецька)» студенти майбутні-учителі вивчають теми „*Reisen in Deutschland, deutschsprachigen Ländern und in der Ukraine*“, „*Bücher, Kultur und Kunst in unserem Leben.*“, „*Deutschstunde auf Deutsch. Schullexik*“. Матеріал курсу насичений лінгвосціокультурною інформацією про Німеччину: студенти дізнаються про її устрій, ландшафти, клімат, флору та фауну, привабливі туристичні маршрути, пам'ятки культури та архітектури; відвідують віртуальний інтернет-тур федеральними землями та містами Німеччини; планують подорож до Німеччини та Німеччиною, для чого знайомляться з комерційними сайтами компаній Deutsche Bahn AG і MeinFernbus та знаходять квитки за доступними цінами; вчать бронювати готель; ведуть розмови з таксистом на шляху до аеропорту, з персоналом в аеропорту на стійці реєстрації, з бортпровідниками у літаку, з персоналом на рецепції у готелі, з бібліотекарками у бібліотеці тощо. Також студенти вчать розповідати про свою країну, аби гідно презентувати її у ситуаціях міжкультурного спілкування. Студенти залучаються до роботи з довідковими сайтами типу www.canoo.net, www.tatsachen-ueber-deutschland.de, www.dw.com, www.wissen.de. та www.duden.de, вчать діяти автономно. Пропонуються також завдання для швидкої діагностики рівня сформованості німецькомовних граматичних навичок тих, хто навчається. Курс пропонує закрити виявлені «прогалини» у знанні граматики: студенти узагальнюють теоретичний граматичний матеріал у таблицях, ілюструють прикладами, систематизують та візуалізують за допомогою схем та/або малюнків, закріплюють матеріал під час виконання вправ та завдань у аудиторній роботі та у самостійній роботі. Основні відомості з граматики викладаються німецькою мовою, що сприяє накопиченню необхідного термінологічного базису як складової німецькомовної професійно орієнтовної мовленнєвої компетентності майбутніх вчителів, та готує студентів

до Теоретичного курсу з другої іноземної мови. Студенти готуються і до професійної діяльності: оволодівають лексикою класного вжитку, вчать проводити урок німецькою мовою, заохочуються розробляти зорові (вербальні та невербальні) опори, спрощувати матеріал, готуються до застосування різних видів наочності у навчанні німецької мови, тренуються помічати граматичні помилки, усвідомлювати їх характер і використовувати комунікативно-мовленнєвий спосіб виправлення, здійснювати методичний аналіз мовного граматичного матеріалу з метою прогнозування можливих труднощів його засвоєння учнями та добору оптимальних шляхів попередження граматичних помилок. Студенти проводять проекти, працюють із медіа матеріалами, складають онлайн-тест для визначення рівня володіння німецькою мовою. У якості додаткового заохочення кращі студенти беруть участь у роботі студентського наукового гуртка "Організація та забезпечення процесу навчання німецької мови у закладах загальної середньої освіти".

3. Мета та завдання курсу

Метою курсу з навчальної дисципліни «Друга іноземна мова (німецька)» є:

- 1) формування у студентів майбутніх-учителів німецькомовної професійно-орієнтованої комунікативної компетентності на рівні B 2, достатньому для забезпечення нормативного, стилістично адекватного спілкування у особистісній, публічній, професійній та освітній сферах в загальнокультурних, академічних і професійних комунікативних ситуаціях в межах тем „*Reisen in Deutschland, deutschsprachigen Ländern und in der Ukraine*“, „*Bücher, Kultur und Kunst in unserem Leben.*“, „*Deutschstunde auf Deutsch. Schullexik*“;
- 2) подальше вдосконалення професійно-методичної компетентності шляхом ознайомлення тих, хто навчається, з різними методами, технологіями, прийомами та формами навчання німецької мови та виконання професійно-орієнтованих завдань методичного характеру;
- 3) а також розвиток освітньої автономії студентів як необхідної умови ефективності навчання і їхньої готовності навчатися протягом усього життя за рахунок виховання стійкої мотивації й свідомого прагнення до вивчення німецької мови.

Основні завдання:

- 1) розвиток умінь говоріння, читання, письма та аудіювання німецькою мовою на рівні B2 або їх вдосконалення;
- 2) ознайомлення з навчальними стратегіями у відповідності до індивідуальних потреб тих, хто навчається;
- 3) поглиблення мовних, лінгвокраїнознавчих та культурологічних знань та вдосконалення мовних навичок;
- 4) створення передумов для здійснення науково-дослідної діяльності методичного напрямку;
- 5) формування готовності застосовувати набуті знання, уміння й навички на практиці в суспільному і професійному житті, а також у навчанні.

4. Результати навчання.

У результаті відмінного вивчення навчальної дисципліни студент:

I. Демонструє знання:

а) у результаті формування лексичної німецькомовної професійно-орієнтованої компетентності: стійких виразів, однослівних форм в межах лексичних тем, що вивчаються, а також граматичних елементів закритих класів;

б) у результаті формування граматичної німецькомовної професійно-орієнтованої компетентності: в межах граматичних тем, що вивчаються, (*Artikel; Artikel bei Eigennamen; Genus; Deklination und Pluralbildung der Substantive; Stammformen der Verben; Ablautreihen; Zeitformen; Satz; Satzreihe; Satzgefüge; Gebrauch des Infinitivs mit und ohne zu; Imperativ; Passiv; Konjunktiv*) можливостей вираження граматичного значення та особливості граматичної організації елементів, категорій, класів, структур, процесів, відношень у німецькій мові в загальних поняттях і термінах;

в) у результаті формування семантичної німецькомовної професійно-орієнтованої компетентності: можливостей реалізації зв'язків слова із загальним контекстом, а також внутрішніх лексичних зв'язків; можливостей реалізації логічних зв'язків в межах граматичних тем, що вивчаються, в загальних поняттях і термінах;

г) у результаті формування фонологічної німецькомовної професійно-орієнтованої компетентності: знання фонем та способів їх реалізації у певному контексті; фонетичних ознак розрізнення морфем; фонетичного складу слів; фонетики речення (просодії); явищ фонетичної редуції в загальних поняттях і термінах;

д) у результаті формування орфографічної німецькомовної професійно-орієнтованої компетентності: форми великих та малих літер у вигляді прямого шрифту та курсиву; пунктуаційних знаків та випадків їх вживання; типографських знаків та варіантів друку в загальних поняттях і термінах;

е) у результаті формування орфоепічної німецькомовної професійно-орієнтованої компетентності: правил написання слів, що вивчаються; правил застосування письмових позначок, зокрема, знаків пунктуації в межах граматичних тем, що вивчаються, (*Satzreihe; Satzgefüge; Gebrauch des Infinitivs mit und ohne zu; Imperativ*) в загальних поняттях і термінах;

ж) у результаті формування соціокультурної та соціолінгвістичної німецькомовної професійно-орієнтованої компетентності: в межах лексичних тем, що вивчаються, лінгвістичних маркерів соціальних/ регіональних/ національних/ етнічних/ професійних стосунків; правил ввічливості; виразів народної мудрості; реєстрових відмінностей різних варіантів мови в загальних поняттях і термінах; суспільства і культури спільноти/спільнот країн, мова яких вивчається в загальних поняттях і термінах;

з) у результаті формування прагматичної (мовленнєвої) німецькомовної професійно-орієнтованої компетентності: принципів, за якими організуються, структуруються і укладаються повідомлення; правил побудови тексту, можливостей використання висловлювань та повідомлень для здійснення комунікативних функцій в загальних поняттях і термінах;

к) у результаті формування функціональної німецькомовної професійно-орієнтованої компетентності: мікрофункцій та макрофункцій різних мовних форм, а також схем соціальної взаємодії в загальних поняттях і термінах.

II Демонструє вміння:

В аудіюванні: розуміти широкий спектр текстів, що звучать, (в межах лексичних тем, що вивчаються); розуміти те, що говориться на нормативному мовленні навіть на фоні незначних шумів; розуміти нормативне усне мовлення, живе або в запису, як на добре знайомі, так і на малознайомі теми, які звичайно зустрічаються в особистому житті, навчанні та професійній діяльності, якщо незвичний фоновий шум, нечітка структура та/або вживання ідіоматичних зворотів не спричиняє проблем; розуміти головні думки складного мовлення як на конкретні, так і на абстрактні теми, якщо мовлення нормативне, включаючи дискусії в межах спеціальності; розуміти поширене мовлення та складні лінії аргументації, якщо тема досить знайома, а мовець чітко дотримується напрямку бесіди; розуміти основний зміст лекцій, бесід і доповідей та інших форм презентації, де використовуються складні ідеї та мовлення; розуміти оголошення та повідомлення на конкретні та абстрактні теми на нормативному мовленні з нормальною швидкістю; розуміти більшість документальних радіопередач і визначити манеру, тон і т.д. мовця/диктора; розуміти більшість теленовін та програм про поточні справи як документалістику, живі інтерв'ю, ток-шоу, ігри/п'єси та більшість фільмів з нормативним мовленням; розуміти лекцію або бесіду в межах сфери інтересів, якщо презентація є чіткою.

У мовленні: брати активну участь у зустрічах та семінарах на професійні теми, які знайомі, зробити послідовно розвинену презентацію, спонтанно висловлюватись на основі підготовленого тексту, а також підтримувати розмову на повсякденні теми в межах тем, що вивчаються, без очевидних утруднень у доборі виразів; чітко, структуровано і вичерпно висловлюватись щодо нескладних ситуацій, застосовуючи при цьому належним чином різні синтаксичні засоби; давати оцінку різним ідеям та варіантам рішення проблем; будувати ланцюжки міркувань, пояснювати точку зору на основні положення теми, наводячи аргументи «за» і «проти»; узагальнювати інформацію та аргументи з кількох джерел; побудувати низку продуманих аргументів; розмірковувати над причинами, наслідками та удаваними/уявними ситуаціями; розширити і підтримати точки зору за допомогою додаткових аргументів, причин та відповідних прикладів; послідовно розвивати аргументацію з приданням відповідного наголосу значущим положенням та з наведенням відповідних конкретизуючих деталей; дати чітке детальне описання широкого кола об'єктів, пов'язаних із сферою інтересів.

У читанні: читати достатньо швидко, щоб упоратися з академічним

курсом, знайти інформацію у пресі або зрозуміти листування (в межах лексичних тем, що вивчаються); розуміти широкий спектр складних великих текстів (в межах лексичних тем, що вивчаються); читати кореспонденцію, пов'язану зі сферою інтересів, та легко розуміти основний зміст; розуміти спеціалізовані статті поза полем навчальної діяльності, за умови, можливості користуватись словником для уточнення термінології; читати різноманітні тексти з різною швидкістю та різними способами в залежності від цілей і типу тексту; швидко визначити зміст і релевантність новин, статей та доповідей на професійні теми, вирішуючи, чи необхідне їх більш ретельне вивчення; розуміти статті та доповіді на сучасні теми, в яких автори займають особливу позицію або погляди.

У письмі робити нотатки на зустрічах чи написати есей, що доводить уміння спілкуватися (в межах лексичних тем, що вивчаються); висловлюватися спонтанно і вільно у письмовій формі, не відчуваючи часто потребу добору слів (в межах лексичних тем, що вивчаються); давати оцінку різним ідеям та варіантам рішення проблем; узагальнювати інформацію та аргументи з кількох джерел; побудувати низку продуманих аргументів; розмірковувати над причинами, наслідками та удаваними/уявними ситуаціями; розширити і підтримати точки зору за допомогою додаткових аргументів, причин та відповідних прикладів; послідовно розвивати аргументацію з приданням відповідного наголосу значущим положенням та з наведенням відповідних конкретизуючих деталей; дати чітке детальне описання складних предметів.

Вміє результативно й різнопланово використовувати мову в суспільному і професійному житті, а також у навчанні.

Є здатним:

- 1) результативно й різнопланово використовувати мову в суспільному і професійному житті, а також у навчанні;
- 2) здійснювати міжкультурне спілкування засобами німецької мови з урахуванням культурних норм;
- 3) цілеспрямовано використовувати стратегії рецепції, продукції та спілкування (ідентифікації сигналів та їх узагальнення, підтримання бесіди, співпраці, запиту про роз'яснення, планування висловлювання, компенсаторної діяльності, контролю та корекції), а також навчальні стратегії у процесі оволодіння німецькою мовою та самостійно удосконалювати вміння їх використання, формувати та коригувати власний навчальний стиль, здійснювати автономну навчальну діяльність;
- 4) удосконалювати власні навички та вміння;
- 5) самостійно поглиблювати власні знання (культурно-універсальні та специфічні академічні та емпіричні з професійної сфери та сфери повсякденного життя); удосконалювати систему власних німецькомовних мовленнєвих навичок і мовленнєвих умінь.

5. Організація навчання курсу.

Характеристика навчальної дисципліни

Рік підготовки	Семестр	Обов'язкова / Вибіркова
4	7-8	Вибіркова

Обсяг навчальної дисципліни

	Вид заняття	Загальна кількість годин	
		7 семестр	8 семестр
1	Практичні	98	52
2	Самостійна робота	20	51
3	Консультації	2	2
	Усього	120	105

6. Тематика курсу та зміст

Розділ 1. REISEN IN DEUTSCHLAND, DEUTSCHSPRACHIGEN LÄNDERN UND IN DER UKRAINE.

Тема 1.1. Taxifahrt (Am Taxistand. Taxifahrt. Rund ums Auto. Hörverstehen. Pluralbildung der Substantive. Gespräch mit dem Fahrer. Meine letzte Taxifahrt. Rechte der Fahrgäste. Stammformen der Verben. Partizip II. Präteritum. Perfekt.)

Тема 1.2. Auf dem Flughafen (Auf dem Flughafen. Im Flugzeug. Pluralbildung der Substantive. Präteritum. Perfekt. Stammformen der Verben. Am Abfertigungsschalter. Gespräch mit dem Bodenpersonal am Check-in. Flugtickets. Stammformen der Verben. Im Flugzeug. Mein letzter Flug. Flughäfen und ihre internationale Codes. Rollstuhlservice. Artikel bei Eigennamen. Präteritum. Perfekt. Partizipien.)

Тема 1.3. Im Hotel (Im Hotel. In der Hotellobby. Ein Zimmer buchen. Hörverstehen. Pluralbildung der Substantive. Dativ. Akkusativ. An der Rezeption. Gespräch mit der Rezeptionistin. Die Anreise. Possessivpronomen. An der Rezeption. Bitten und Beschwerden. Gespräch mit der Rezeptionistin. Die Abreise.)

Тема 1.4. Deutschland und die Ukraine (Deutschland auf der Landkarte. Die deutschen Bundesländer. Artikel bei Eigennamen. Nullartikel. Geographische Namen. Genus von geographischen Namen. Die Ukraine auf der Landkarte. Die Ukraine auf der Landkarte: geographische Lage der Ukraine. Die geographische Lage Deutschlands. Landschaftsräume. Die geographische Lage Deutschlands. Die Landkarte farbig gestalten. Vorträge: Bundesländer. Die Ukraine: Bevölkerung, Staatsform, Staatssymbole, Staatssprache. Pluralbildung der Substantive. Deklination der Substantive. Schwache Deklination. Die Ukraine: Klima und Wetter. Deklination der Adjektive. Steigerungsstufen der Adjektive. Die Ukraine: Landschaften, Flora und Fauna. Die Ukraine: Bodenschätze. Gespräch über die Ukraine. Das Land der Deutschen: Bevölkerung, Staatsform, Staatssymbole,

Staatssprache. Deutschland: Geographie und Natur. Klima. Landschaften. Wälder. Inseln. Deutschland: Tiere. Bodenschätze. Gespräch über Deutschland.)

Tema 1.5. Deutschsprachige Länder (Gespräch über deutschsprachige Länder. Zahlwörter. Deutschsprachige Länder. Die Schweiz.)

Tema 1.6. Reise planen (Eine Reise planen. Wizzair. Deutsche Bahn. Mein Fernbus. Postbus. Berlin Linien Bus. Flixbus. Eurolines. Mein Reiseplan. Gespräch über den Reiseplan. Reisen oder lieber zu Hause bleiben?)

Tema 1.7. Verkehrsmittel (Verkehrsmittel: Vor- und Nachteile. Auto, Zug, Schiff, Flugzeug. Hörverstehen. Im Abteil. Die Probleme der deutschen Bahn. Phonetik. Satzmelodie in Aussagen. Satzakzent. Wortakzent in Komposita. Murmelvokal. Vokalisiertes „r“. Die Probleme der deutschen Bahn. Verkehrsmittel. Der Stadtverkehr in Deutschland. Stadtverkehr. Hörverstehen.

Der Stadtverkehr in der Ukraine. Der Stadtverkehr in meiner Stadt. Projekt. Gespräch über Reiseerfahrungen/Stadtverkehr.)

Tema 1.8. Orientierung in der Stadt. Gebäude (Gespräch über Reiseerfahrungen/Stadtverkehr. Die Stadt und ihre Gebäude. Hörverstehen. Wegbeschreibung in der Stadt. Hörverstehen. Orientierung in der Stadt. Auskunft auf der Straße. Nach dem Weg fragen. Anweisungen. In der U-Bahn.)

Tema 1.9. Urlaub (Ferienreisen. Hörverstehen. Wünsche. Möglichkeiten. Absichten. Die Deutschen – ein reisendes Volk. Schwache Deklination der Substantive. Satz. Wortfolge im Satz. Deutschland: das neue Urlaubsparadies. Wortfolge im zusammengesetzten Satz. Urlaub. Gespräch über den Urlaub. Logische Verbindungen. Satzgefüge. Objektsätze. Pronominaladverbien. Infinitivgruppe mit um ... zu. Finalsätze.)

Tema 1.10. Große Städte heute (Kyiv einst und heute. Temporalsätze. Infinitiv mit und ohne zu. Perfekt der Modalverben. Das alte Kyiv. Das Passiv. Der Infinitiv Passiv. Passiv: Präsens. Sehenswürdigkeiten in Kyiv. Orientierung in Kyiv. Attributsätze. Zustandspassiv. Sehenswert in der Ukraine: Lwiw, Tschernihiw, Charkiw, Odessa. Passiv: Perfekt. Sumy. Passiv: Plusquamperfekt. Berlin. Passiv: Futur.)

Розділ 2. BÜCHER, KULTUR UND KUNST IN UNSEREM LEBEN

Tema 2.1. Schriftsteller (Berühmte Schriftsteller: Kultfigur Taras Schewtschenko.

Die bedeutendste Frauengestalt der europäischen Kultur: Lesja Ukrainka. Berühmte Deutsche: Kurzporträts. Moderne Schriftsteller.)

Tema 2.2. Bücher in unserem Leben (Bücher über alles? Gespräch über die Rolle Bücher in unserem Leben. Das beste Buch, das ich gelesen habe. Gespräch über das Lieblingsbuch. Konjunktiv. Rund um das Buch.)

Tema 2.3. Moderne Bibliothek (In der Bibliothek. Leser der Bibliothek werden. Leserkarte. Gespräch mit der Bibliothekarin. Bibliothek oder lieber Buchhandlung? Universitätsbibliothek Leipzig: Bibliotheca Albertina. Moderne Bibliothek. Deutsche Internetbibliothek. Meine Leseerfahrung.)

Tema 2.3. Kultur und Kunst (Kultur und Kunst in unserem Leben. Literatur, Film, Kunst. Hörverstehen. Oper und Theater. Mykola Lysenko. Im Theater. Der fliegende Holländer: die Sage und eine romantische Oper in drei Aufzügen.

Literaturprojekt. Der fliegende Holländer. Literaturprojekt. Kino. Museen. Volkskunst.)

Розділ 3. DEUTSCHSTUNDE AUF DEUTSCH. SCHULLEXIK.

Тема 3.1. Deutschstunde auf Deutsch (Im Übungsraum. Schulsachen. Artikel und Substantive. Raum-Präpositionen. Arbeitsblätter bzw. Kopiervorlagen entwickeln. Rund um den Unterricht: Stundebeginn. Sitzordnung. Imperativ. Trennbare Verben. Gespräch mit dem Klassensprecher. Reaktion auf die Verspätung. Thema und Ziel. Adjektive aus anderen Wörtern. Schriftliche Arbeit/ Diktat. Sicherung der Aufmerksamkeit. Bemerkungen. Phonetische Hinweise. Aussprache/ Grammatik / Phonetik üben. Abfrage der Hausaufgaben (Erklärung; Kontrolle); Arbeitswechsel; Verständniskontrolle; Arbeit am neuen Lehrstoff.

Verschiedene Übungsaufgaben. Aufforderung zur Arbeit. Kritische Bemerkungen: Lob und Tadel (Ermunterung / Ermahnung / Tadel / Komplimente). Zensurenvergabe. Schluss. Gedichte lernen Anweisungen allgemein. Schullexik im Überblick. Unterricht erteilen.)

6. Система оцінювання курсу.

Шкала ЄКТС	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
А	Студент відвідав $\geq 85\%$ аудиторних занять, переважно відмінно та добре виконав $\geq 75\%$ завдань та набрав у поточному контролі 65 – 75 балів. У підсумковому оцінюванні під час екзамену набрав ≥ 15 балів та/або пройшов оцінювання на основі електронних інформаційних технологій, а саме: Online Placement Test (онлайн-тесту для визначення рівня володіння німецькою мовою) та отримав ≥ 31 бал, що відповідає рівню володіння мовою B2 та вище та/або брав систематично участь у проведенні проектів, у якості додаткового заохочення брав участь у роботі студентського наукового гуртка "Організація та забезпечення процесу навчання іноземної мови у закладах загальної середньої освіти" із відвідуванням науково-методичних семінарів, воркшопів, участю у подіумних дискусіях та диспутах, участю у підсумковій студентській науковій конференції та/або всеукраїнських або міжнародних конференціях із публікацією тез доповідей або наукових статей методичної проблематики.
В	Студент відвідав $\geq 70\%$ аудиторних занять, переважно відмінно та добре виконав $\geq 70\%$ завдань та набрав у поточному контролі 57 – 74 балів. У підсумковому оцінюванні під час екзамену набрав ≥ 15 балів та/або пройшов оцінювання на основі електронних інформаційних технологій, а саме: Online Placement Test

	(онлайн-тесту для визначення рівня володіння німецькою мовою) та отримав ≥ 31 бал, що відповідає рівню володіння мовою B2 та/або брав систематично участь у проведенні проектів, у якості додаткового заохочення брав участь у роботі студентського наукового гуртка "Організація та забезпечення процесу навчання іноземної мови у закладах загальної середньої освіти" із відвідуванням науково-методичних семінарів, воркшопів, участю у подіумних дискусіях та диспутах, участю у підсумковій студентській науковій конференції та/або всеукраїнських або міжнародних конференціях із публікацією тез доповідей або наукових статей методичної проблематики.
С	Студент відвідав $\geq 60\%$ аудиторних занять, переважно добре виконав $\geq 60\%$ завдань та набрав у поточному контролі 50 – 56 балів. У підсумковому оцінюванні під час екзамену набрав ≥ 15 балів та/або пройшов оцінювання на основі електронних інформаційних технологій, а саме: Online Placement Test (онлайн-тесту для визначення рівня володіння німецькою мовою) та отримав 21 – 30 балів, що відповідає рівню володіння мовою B1 та/або брав періодично участь у роботі студентського наукового гуртка "Організація та забезпечення процесу навчання іноземної мови у закладах загальної середньої освіти" із відвідуванням науково-методичних семінарів, воркшопів, участю у подіумних дискусіях та диспутах.
Д	Студент відвідав $\geq 50\%$ аудиторних занять, переважно добре та задовільно виконав $\geq 50\%$ завдань та набрав у поточному контролі 39 – 48 балів. У підсумковому оцінюванні під час екзамену набрав ≥ 15 балів та/або пройшов оцінювання на основі електронних інформаційних технологій, а саме: Online Placement Test (онлайн-тесту для визначення рівня володіння німецькою мовою) та отримав 11 – 20 балів, що відповідає рівню володіння мовою A2 .
Е	Студент відвідав $\geq 50\%$ аудиторних занять, здебільшого задовільно виконав $\geq 50\%$ завдань та набрав у поточному контролі 35 – 38 балів. У підсумковому оцінюванні під час екзамену набрав ≥ 15 балів та/або пройшов оцінювання на основі електронних інформаційних технологій, а саме: Online Placement Test (онлайн-тесту для визначення рівня володіння німецькою мовою) та отримав 11 – 20 балів, що відповідає рівню володіння мовою A2.
FX	Студент відвідав $\leq 50\%$ аудиторних занять, виконав $\leq 50\%$ але $\geq 35\%$ завдань та набрав у поточному контролі 10

	– 34 балів. У підсумковому оцінюванні під час екзамену набрав ≤ 10 балів та/або пройшов оцінювання на основі електронних інформаційних технологій, а саме: Online Placement Test (онлайн-тесту для визначення рівня володіння німецькою мовою) та отримав 11 – 20 балів, що відповідає рівню володіння мовою A2.
F	Студент відвідав $\leq 35\%$ аудиторних занять, виконав $\leq 35\%$ завдань та набрав у поточному контролі 0 – 9 балів. У підсумковому оцінюванні під час екзамену набрав 0 - 4 бала та/або пройшов оцінювання на основі електронних інформаційних технологій, а саме: Online Placement Test (онлайн-тесту для визначення рівня володіння німецькою мовою) та отримав 0 – 10 балів, що відповідає рівню володіння мовою A1.

Критерії оцінювання усної відповіді під час екзамену

Критерії оцінювання	Шкала оцінювання (в балах)			
	3	2	1	0
	Перше питання			
1. Відповідність змісту /Повнота і ґрунтовність викладу	Відповідь повністю відповідає змісту питання. Усі основні проблеми визначено чітко. Основні проблеми повністю і ґрунтовно розкриті. Кількість речень не менша 15.	Відповідь в основному відповідає змісту питання. Не всі основні проблеми визначено чітко. Основні проблеми розкриті не досить повно і ґрунтовно. Кількість речень не менша 10.	Відповідь лише частково відповідає змісту питання. Основні проблеми визначено нечітко. Основні проблеми розкриті частково і без належної глибини. Кількість речень менша 10.	Відповідь не відповідає змісту питання. Основні проблеми не визначено або немає відповіді. Основні проблеми повністю не розкриті. Кількість речень менша 10 або немає відповіді.
2. Граматична /фонетична правильність	Мовлення грамотне. Помилки носять епізодичний характер. Кількість граматичних помилок 0-3.	Мовлення в цілому грамотне. Помилки носять епізодичний характер. Кількість граматичних помилок 4-6.	Мовлення в цілому грамотне, проте помилки ускладнюють розуміння основних думок або їх кількість дорівнює 7-9.	Мовлення безграмотне. Помилки носять системний характер, що суттєво ускладнює розуміння. Кількість граматичних помилок більше 10 або немає відповіді.
3. Ілюстративність викладу	Основні положення коректно проілюстровано.	Основні положення в основному коректно проілюстровано.	Основні положення проілюстровано із значною кількістю помилок.	Ілюстративний матеріал відсутній або некоректний.
4. Доказовість викладу	Високий рівень доказовості викладу матеріалу. Обґрунтована власна точка зору з проблем, що обговорюються.	Виклад матеріалу в основному аргументований. Власна точка зору з проблем, що обговорюються, потребує обґрунтування.	Матеріал викладається майже без аргументування. Власної точки зору з проблем, що обговорюються, немає або судження некоректні.	Доказовість викладу матеріалу і самостійні міркування відсутні, судження некоректні або немає відповіді.
	Друге питання			
1. Точність виконання практичного завдання «Переказ тексту»	Зміст прочитаного тексту передано точно, без спотворень, фактичних помилок немає. Обґрунтована власна точка зору з проблем, що	Зміст прочитаного тексту передано в цілому точно, є незначні фактичних неточності. Обґрунтована власна точка зору з проблем,	Зміст прочитаного тексту передано неточно, без спотворень, проте є фактичні помилки. Власної точки зору з проблем, що	Зміст прочитаного тексту передано неточно, суттєво спотворено, наявні фактичні помилки або переказ відсутній. Власної

	підіймається у тексті, висловлювання грамотні.	що підіймається у тексті, висловлювання грамотні, проте місять незначну кількість помилок.	підіймається у тексті, немає або висловлювання неграмотні, помилки ускладнюють розуміння основних думок.	точки зору з проблем, що підіймається у тексті, немає або висловлювання неграмотні, помилки унеможливають розуміння основних думок.
Третє питання				
1. Граматична правильність перекладу	Перекладені речення грамотні. Кількість граматичних помилок 0.	Перекладені речення в цілому грамотні. Помилки носять епізодичний характер. Кількість граматичних помилок 1-2.	Перекладені речення грамотні, помилки ускладнюють розуміння основних думок та/або їх кількість дорівнює 3-4.	Перекладені речення безграмотні або переклад відсутній. Помилки носять системний характер, що суттєво ускладнює або унеможливає розуміння. Кількість граматичних помилок більше 4.
2. Точність перекладу	Зауважень до використаних лексичних засобів перекладу немає. Продемонстровано високий рівень володіння лексичними одиницями, що підлягають контролю та оцінюванню.	Є зауваження до використаних лексичних засобів перекладу. Продемонстрований рівень володіння лексичними одиницями, що підлягають контролю та оцінюванню, в цілому високий.	Вибір лексичних одиниць при перекладі неадекватний. Продемонстровано низький рівень володіння лексичними одиницями, що підлягають контролю та оцінюванню, проте, зміст перекладених речень в цілому зрозумілий.	Вибір лексичних одиниць при перекладі неадекватний або переклад відсутній. Лексичними одиницями, що підлягають контролю та оцінюванню, не володіє, зміст перекладених речень не зрозумілий.
Додаткові запитання (факультативні)	Відповіді на запитання екзаменатора правильні і вичерпні. (4б)	Відповіді на запитання екзаменатора в цілому правильні і повні. (2б)	Не всі відповіді на запитання екзаменатора правильні. (1б)	Відповіді на запитання екзаменатора неправильні або відсутні. (0б)

Додаткова інформація щодо системи оцінювання

Загальна система оцінювання курсу	<p>Оцінювання навчальних досягнень відбувається на основі п'ятибальної системи. У письмових роботах виставляються набрані пункти, які переводяться у бали, напр., якщо студент отримав 10 балів із 20 можливих, то він отримує 2,5 бали. Робота, оцінена на:</p> <p>0,00 – 2,99 вважається незадовільною і відповідає оцінці ECTS «F» (0% – 59% правильно виконаних завдань)</p> <p>3,00 – 3,24 вважається задовільною і відповідає оцінці ECTS «E» (60% – 63% правильно виконаних завдань)</p> <p>3,25 – 3,74 вважається задовільною і відповідає оцінці ECTS «D» (64% – 73% правильно виконаних завдань)</p> <p>3,75 – 4,24 вважається доброю і відповідає оцінці ECTS «C» (74% – 81% правильно виконаних завдань)</p>
-----------------------------------	--

	<p>4,25 – 4,74 вважається доброю і відповідає оцінці ECTS «B» (82% – 89% правильно виконаних завдань)</p> <p>4,75 – 5,00 вважається відмінною і відповідає оцінці ECTS «B» (90% – 100% правильно виконаних завдань)</p> <p>Деякі роботи оцінюються за системою «зараховано» - «не зараховано». Як правило, у роботах такого плану наприкінці позначено: «Durchgesehen», «bestanden / nicht bestanden».</p> <p>Роботи, в яких не передбачено можливості оцінювання (не проставлено пункти), як правило, підлягають контролю без оцінювання.</p> <p>Максимальна кількість набраних протягом кожного семестру балів складає 100.</p> <p>Кількість балів, яка може бути набраною у процесі поточної роботи – 60 балів першому семестрі та 50 балів – у другому. Контроль поточної роботи за темою передбачає контроль усного монологічного та діалогічного мовлення, контроль рівня володіння основною лексику, контроль рівня сформованості граматичних навичок, контроль читання, аудіювання, письмового висловлювання та письмової інтеракції, а також контроль засвоєння фактичної лінгвосоціокультурної інформації.</p> <p>За підсумками поточної роботи розраховується середнє арифметичне поточних. Для <u>успішного</u> проходження курсу необхідно виконати не менше 75% будь-яких завдань за власним вибором, для <u>доброго</u> - не менше 60%, для <u>задовільного</u> – не менше 50%.</p> <p>Самостійна робота протягом семестру оцінюється у 40 балів у першому семестрі та 25 балів – у другому. До самостійної роботи відноситься систематична робота із вдосконалення лексичних, граматичних та/або фонетичних навичок задокументована у виконаних завданнях.</p>
Практичні заняття	<p>Оцінюється відвідуваність усіх практичних занять упродовж семестру. Для <u>успішного</u> проходження курсу необхідно $\geq 85\%$ аудиторних занять. Можливо опанування курсу за індивідуальним планом.</p> <p>На практичних заняттях може комбінуватися контроль усного монологічного та діалогічного мовлення із контролем рівня володіння основною лексику, контролем рівня сформованості граматичних навичок, контролем читання, аудіювання, письмового висловлювання та письмової інтеракції, а також контролем засвоєння фактичної лінгвосоціокультурної</p>

	інформації, відповідно, можливо отримати декілька оцінок за одне практичне заняття.
Самостійна робота	<p>Види самостійної роботи: виконання завдань плану самостійної роботи (робота у робочих зошитах); індивідуальне читання інтернет-матеріалів у соціальних мережах (quarks.de/swissmeme) та / або фахової літератури; підготовка до практичних занять і контрольних робіт; робота з аудіо- та відеоматеріалами, словниками; написання творів. Обсяг словника студента четвертого курсу в першому семестрі складає – 900 лексичних одиниць, у другому – 600 лексичних одиниць.</p> <p>Для контролю виконання плану самостійної роботи використовується поточний контроль (періодично щомісяця) із залученням само- та взаємоконтролю за ключами для самооцінювання та підсумковий контроль (наприкінці семестру).</p>
Рубіжний та підсумковий контроль	<p>Рубіжний контроль, 7 семестр – диференційний залік. Підсумковий контроль, 8 семестр – екзамен (25 балів). Студент має ознайомитися з критеріями оцінювання завчасно. Під час іспиту кожен отримує чистий бланк відповіді, бланк із критеріями оцінювання та дескрипторами, текст для читання та речення для перекладу. Усі отримані матеріали підписуються та після екзамену повертаються викладачу. Нотатки на бланку для відповіді не перевіряються та не підлягають оцінюванню.</p> <p>Існує можливість накопичення додаткових балів за:</p> <ul style="list-style-type: none"> • проходження оцінювання на основі електронних інформаційних технологій, а саме: Online Placement Test (онлайн-тесту для визначення рівня володіння німецькою мовою) за умови отримання ≥ 31 бала, що відповідає рівню володіння мовою B2 та вище (5 балів), ≥ 21 бала, що відповідає рівню володіння мовою B1 (4 бали). • систематичну участь у проведенні проектів (за фактичним обсягом виконаної роботи від 1 до 5 балів) • участь у роботі студентського наукового гуртка "Організація та забезпечення процесу навчання іноземної мови у закладах загальної середньої освіти" із відвідуванням науково-методичних семінарів, воркшопів, участю у подіумних дискусіях та диспутах (5 балів), участю у підсумковій студентській науковій конференції та/або всеукраїнських або міжнародних конференціях із публікацією тез доповідей (5 балів) або наукових статей та матеріалів конференції (10 балів) методичної проблематики.

7. Політика курсу

Навчання відбувається на основі педагогіки партнерства. Усі учасники курсу працюють над спільною метою, отже, викладач очікує від студентів вияву готовності до плідної співпраці із викладачем та іншими учасниками курсу на засадах взаємної довіри й поваги. Викладач намагається забезпечити баланс прав, обов'язків і відповідальностей, сприяє творчій активності осіб, що навчаються.

Учасники курсу добре усвідомлюють цілі навчання та обирають раціональні стратегії їх досягнення: пропонують послідовність вивчення матеріалу, вносять пропозиції щодо обрання раціональних форм навчання, залучення додаткового довідкового та навчального матеріалу, визначення обсягу домашніх завдань із урахуванням конкретного навчального навантаження у певний період навчання з метою уникнення зайвих та надмірних навантажень.

Викладачем вітається недирективність – викладач відмовляється від застосування будь-яких форм тиску, примусу, покарання в організації навчального процесу.

Студенти усвідомлюють свою відповідальність за реалізацію запланованих результатів навчання, слідкують за його успішністю, підтримують найвищий рівень своїх компетентностей, виконують взяті на себе зобов'язання, визначають комфортний темп оволодіння матеріалом (із розумними обмеженнями), повноту та глибину його опрацювання у відповідності до своїх потреб та інтересів.

Учасники курсу виявляють готовність до інновацій у формах навчання та технологіях, які сприяють найкращій реалізації спільної мети. Викладач надає усі необхідні матеріали, крім підручників та методичних рекомендацій.

Політика викладача щодо пропусків та запізньєв ґрунтується на принципах гуманістичного підходу - вірі в студента, його зрілість та відповідальність, у позитивність його намірів. Усі учасники курсу із викладачем включно толерантно ставляться до запізньєв, поважають право здобувачів освіти на здобуття певного обсягу знань, вмінь, навичок в межах обраного курсу, не заперечують проти права кожного учасника в будь-який час приєднатися до заняття, якщо про інше не було домовлено. У разі запізньєв студент заходить до аудиторії, вітається за допомогою візуального контакту з викладачем та учасниками курсу та приєднується до виконання завдань.

Студент не пропускає заняття без поважних причин; пропущений навчальний матеріал опрацьовує сумлінно у самостійній роботі; роботи, що підлягають оцінюванню подає вчасно, а у разі неможливості вчасного подання – у найближчий час на наступному занятті.

Учасники курсу діють відповідно до Кодексу Академічної доброчесності СумДПУ імені А.С.Макаренка. Під час виконання письмових завдань не дозволяється не доброчесна співпраця із учасниками курсу (напр., списування), використання смартфонів; дозволяється ставити запитання викладачеві.

Студент, який не набрав 60 балів, залік/екзамен за відомістю №1 не отримує. У такому випадку в період ліквідації заборгованості, у день і час, який визначено деканатом факультету студент користується повторним правом отримати залік /екзамен за відомістю №2.

8. Рекомендовані джерела інформації

1. DU 2. Deutsch für Germanistikstudenten [Text] : підруч. для студ. вищ. навч. закладів / Бориско Наталія [та ін.]. – Вінниця : Нова книга, 2011. – 344 с.
2. Hirschfeld, Ursula/ Reinke, Kerstin (Hrsg.): Phonetik Simalabim. Ein Übungskurs für Deutschlernende. Langenscheidt Berlin/ München/ Wien/ Zürich/ New York 1998.
3. Stifter, A. PONS Hallo! Wortschatztraining für Deutsch als Zweitsprache: Für fortgeschrittene Lerner ab 16 Jahren und Erwachsene (Deutsch) / Adalbert Stifter . – Klett-Verlag, 2016. – 256 S.
4. Граматика стисло. Робочий зошит = Grammatik im Überblick. Arbeitsheft : навч.-метод. рекомендації для студентів III, IV, V та VI курсів факультету іноземної та слов'янської філології / укл. Н. О. Шевцова. – Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2018. – 79 с.
  1. Каші маслом не зіпсуєш. Коротка граматика для майбутніх вчителів німецької мови = Doppelt hält besser. Kurzgrammatik für angehende Deutschlehrer : навч.-метод. рекомендації для студентів III, IV, V та VI курсів факультету іноземної та слов'янської філології / укл. Н. О. Шевцова. – Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2018. – 64 с.
  2. Україна: читаємо, говоримо, дискутуємо [Текст] : навч. посібник з нім. мови / Н. Ф. Бориско. – К. : ТОВ "ВП Логос", 2004. – 256 с.
  5. Самоучитель немецкого языка [Текст] = Deutsch ohne Probleme : в 2 т. / Н.Ф. Бориско. – М. : Рольф ; К. : Логос, 2000. – Т.2. – 512 с.
  6. Шевцова Н. О. Впевнено на уроці німецької мови = Sicher im Deutschunterricht: навч.-метод. реком. для студентів III, IV, V та VI курсів факультету іноземної та слов'янської філології / уклад. Шевцова Н.О. – Суми : СумДПУ ім.. А.С. Макаренка, 2015. – 60 с.
  7. Шевцова Н. О. Україна та Німеччина. Робочий зошит = Ukraine und Deutschland. Arbeitsheft : навч.-метод. рекомендації для студентів IV курсу факультету іноземної та слов'янської філології / укл. Н. О. Шевцова. – Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. – 90 с.

Додатково:

1. Bosch , Gloria Schritte im Beruf / Gloria Bosch. – Ismaning : Hueber Verlag, 2008. – 130 S.
2. Gottstein-Schramm, Barbara. Schritte / Barbara Gottstein-Schramm.1. Aufl. Ismaning: Hueber, 2010. – 184 S.
3. Паремская, Д. А. Практическая грамматика немецкого языка : учеб. пособ. для студ. вузов по спец. "Современные иностранные языки" : (с электронным приложением) / Д. А. Паремская. – 15-е изд., стер. – Минск : Вышэйшая школа, 2016. – 351 с.
4. Тагиль, И. П. Грамматика немецкого языка в упражнениях: По новым правилам ... немецкого языка / И. П. Тагиль. – СПб.: КАРО, 2012. – 496 с.

9. Академічна доброчесність.

Відповідно до Кодексу Академічної доброчесності Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка здобувачі освіти повинні:

- 1) самостійно та добросовісно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання, відповідально ставитися до своїх обов'язків;
- 2) надавати достовірну інформацію про результати власної навчальної, наукової, творчої діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації;
- 3) поважати честь й гідності інших осіб;
- 4) посилатися на джерела інформації у разі запозичення ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримуватися норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- 5) використовувати у навчальній або дослідницькій діяльності лише перевірені та достовірні джерела інформації, грамотно посилатися на них;
- 6) у разі виникнення труднощів під час виконання навчальних чи дослідницьких завдань звернення до інших за допомогою, яка є у межах прийняттого, щодо редагування тексту, обговорення власних ідей тощо.